

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اکوتوریسم
استان
چهارمحال
بختیاری

اکوتوریسم

■ تعریف اکوتوریسم و طبیعت گردی. طبیعت گردی عبارت است از انواع

گردشگری که در بستر طبیعت صورت می گیرد. همچنین تفاوتی بین

اکوتوریسم و طبیعت گردی وجود دارد به عبارت دیگر هر گونه طبیعت

گردی اکوتوریسم تلقی نمی شود و اکوتوریسم زیر مجموعه طبیعت گردی

است. تاریخچه اکوتوریسم به سال ۱۹۶۵ میلادی بازمی گردد.

■ این واژه در مفهوم عام چنین تعریف شده است: اکوتوریسم سفر به مناطق

تخریب نشده یا غیر آلوده طبیعی با هدف مطالعه، مشاهده و لذت از زیباییها و

گیاهان و جانوران بومی، نیز نشانه‌های فرهنگی این مکانها (در صورت

وجود) می باشد.

مشخصات چهار گانه اکوتوریسم

۱- وابسته
به طبیعت باشد

۲- از نظر
اکولوژیک پایدار
باشد و هیچ گونه
اثر بدی
بر طبیعت
نداشته باشد

۳- عنصر اصلی
آن آموزش و ارائه
ارزش های
منطقه باشد.

۴- جوامع محلی
و میزبان در
آن مشارکت داشته
باشند

استان چهارمحال و بختیاری

مرکز

شهرستان‌ها

اردل • بروجن • فارسان • کوه‌رنگ • کیار • لردگان

شهرها

- اردل • آلونی • باباحیدر • بروجن • بلداجی • بن • جونقان • چلگرد
- سامان • سفیددشت • سودجان • سورشجان • شهرکرد • طاقانک
- فارسان • فرادنبه • فرخ‌شهر • کیان • گندمان • گهرو • لردگان
- مال‌خلیفه • ناغان • نافچ • نقنه • هفشجان

جای‌های دیدنی

- آبشار آتشگاه • آبشار کوه‌رنگ • اتاق آینه شهرکرد • امامزاده شهسوار
- یل زمان‌خان • بیس‌ت اسکی باباحیدر • بیس‌ت اسکی چلگرد • بیس‌ت اسکی
- گرده‌خلک • تالاب گندمان • چشمه سردآب • سد زاینده‌رود • عمارت
- سنوده • قلعه صمصام‌السلطنه • مسجد خان • موزه قلعه چالشر

مشخصات اقلیمی و آب و هوا:

استان چهارمحال و بختیاری (بام ایران) با مساحتی حدود ۱۶۴۰۳ کیلومتر مربع در دامنه رشته کوه زاگرس قرار دارد. از سمت شمال و مشرق به استان اصفهان محدود می شود. آب و هوای استان با توجه به شرایط اقلیمی و محلی مدیترانه ای با زمستانهای مرطوب و سرد و تابستانهای معتدل و دو فصل اعتدالی بهار و پاییز میباشد.

■ مرکز استان (شهرکرد) با ۲۱۵۰ متر ارتفاع در میان مراکز استانها، بلندترین است به همین سبب به بام ایران اشتهار یافته است.

ویژگی های طبیعی

شکل طبیعی استان بر مبنای ارتفاعات میانی رشته کوه زاگرس استوار گشته است.

انباشت برف در ارتفاعات استان سبب شده معروفترین رودخانه های دایمی جنوب غربی و مرکزی ایران یعنی کارون، زاینده رود و دز، از ارتفاعات این استان سرچشمه گیرند.

فرونشست های بوجود آمده همزمان با حرکات زمین ساختی زاگرس و آب حاصل از ذوب برف کوههای بلند، تالابهای متعددی را در استان تشکیل داده است که زیستگاه انواع پوشش گیاهی - جانوری می باشد.

جنگلهای بلوط، زالزالک و برخی دیگر از گیاهان پهن برگ و نیز آبشارها، غارها، چشمه سارهای بادی آب فراوان، مناطق حفاظت شده، گردشگاهها و گردابها از دیگر عوامل طبیعی و اکوتوریسم استان محسوب می گردند.

در مجموع استان در حال حاضر دارای بیش از ۲۵۰ جاذبه شناخته شده طبیعی، تاریخی و مذهبی می باشد.

کشاورزی و دام داری

- با توجه به میزان نزولات جوی و جاری شدن رودخانه های پر آب، کشاورزی یکی از مهم ترین ارکان اقتصادی به ویژه در شرق استان چهارمحال و بختیاری محسوب می شود. از میان محصولات سالانه این استان غلات از اهمیت قابل توجهی برخوردار است، به طوری که بیش ترین درصد از کل سطح زیر کشت محصولات سالانه به غلات اختصاص داده شده است. بعد از غلات، نباتات علوفه ای درصد بیش ترین میزان سطح زیر کشت محصولات سالانه را به خود اختصاص داده اند.
- جامعه عشایری تحت تأثیر شدید اقتصاد دام داری بوده از کوچ به عنوان تحرک اجتماعی و اقتصادی استفاده می کند. در سال های اخیر تعداد کوچ کننده گان عشایر آرام آرام کاهش می یابد. قشلاق ایل بختیاری در شمال شرقی استان خوزستان صورت می گیرد. منطقه بیلاقی عشایر بختیاری محدوده هایی از شهرستان های فارس، بروجن و لردگان، فریدن و الیگودرز را دربر می گیرد.
- هم چنین علاوه بر رمه های کوچنده، پرورش انواع دام، رایج ترین فعالیت عشایر و مردم روستاهای استان چهارمحال و بختیاری است.

صنایع دستی

- صنایع دستی چهارمحال و بختیاری تحت تاثیر تنوع شیوه‌های تولید، گوناگون و متنوع است. عشایر کوچ‌رو، عشایر اسکان یافته، روستائیان و اقشار شهر نشین در پدید آوردن این نوع محصولات سهم هستند. در جامعه عشایری استان صنایع مدرن و کارگاهی وجود ندارد و صنعتگران این جامعه به بافت صنایع دستی اشتغال دارند و فعالیت‌های غالب آنها در زمینه بافت چوغا، خور و خورجین، قالی و قالیچه، سیاه چادر، گلیم، دستکش و کلاه

موقعیت اقتصادی

- با توجه به غلبه معیشت روستایی و عشایری، جریان توسعه صنعت از رونق چندانی برخوردار نیست. از مهمترین کارخانه‌های صنعتی استان می‌توان به کارخانه‌های قند شهر کرد، ریسندگی شهر کرد، سیمان شهر کرد، فولاد شهر کرد، یخچال‌سازی فارسان، آرد سازی و ریسندگی بروجن و صنایع شیر و لبنی شهر کرد اشاره کرد.

جاذبه های اکوتوریستی چهار محال و بختیاری

- استان چهار محال و بختیاری که در غرب کشور قرار دارد، زیستگاه اصلی عشایر بختیاری بوده و از این حیث توان جذب گروه های زیادی از گردشگران آیینی، طبیعت گرد و عشایر را دارد.
- استان چهار محال و بختیاری از لحاظ آداب و رسوم و کنش های فرهنگی یکی از جالب ترین مناطق عشایری ایران است. مراسم ویژه عشایری در ارتباط با زندگی کوچ و کوچ نشینی، انجام مراسم ویژه در اعیاد ملی و مذهبی، نحوه ازدواج و همسرگزینی، چگونگی انجام سوگ ها و عزاهای خصوصی و مذهبی، موسیقی و رقص بومی، نوع پوشش زنان و مردان و... از جمله جاذبه های فرهنگی منطقه محسوب می شوند.

■ وجود کوهستان‌های پر برف در کنار دشتهای سرسبز، آبشارها و گونه‌های گیاهی متنوع از دیگر جاذبه‌های این دشت زیبا محسوب می‌شود. اما با تمام این زیبایی‌ها و پتانسیل‌های گردشگری، چهارمحال و بختیاری، استانی توسعه‌نیافته در توریزم به شمار می‌آید.

■ جدای از آثار تاریخی و فرهنگی، مهمترین ویژگی‌های طبیعی در چهارمحال و بختیاری، شگفتی‌های طبیعت در دشت لاله‌های واژگون است که این لاله‌ها، مرکز شهر کرد را به یکی از دیدنی‌ترین نقاط کشور مبدل کرده‌اند.

چشمه ها و آبشارها

آبشار آتشگاه:

در ۱۹۰ کیلومتری شهر کرد و در ۴۰ کیلومتری شهر لر دگان در دره ای روح افزا به طول ۲ کیلومتر قرار گرفته است. مسیر این آبشار از محل چشمه تا اتصال به رودخانه خرسان را فضای سرسبز و بی نظیری از انواع درختان و گیاهان جنگلی فرا گرفته است. شیب زیاد و پستی و بلندی های دره، آبشارهای کوچک متعددی را ایجاد کرده است.

چشمه کوهرنگ

- این چشمه با دبی آب بسیار زیاد از دامنه های زردکوه سرچشمه می گیرد و پس از گذر از پیچ و خم های فراوان به دریاچه سد کوهرنگ می ریزد و وارد زاینده رود می شود.
- مناظر بسیار زیبای طبیعی اطراف چشمه و حضور عشایر در منطقه زیبایی آنرا دوچندان کرده است.

چشمه دیمه

این چشمه با دبی آب بسیار زیاد از دامنه های زردکوه سرچشمه می گیرد و پس از گذر از پیچ و خم های فراوان به دریاچه سد کوهرنگ می ریزد.

آب این چشمه از گوارا ترین آبهای جهان است و خواص درمانی نیز دارد از جمله جلوگیری از پوسیدگی دندان و درمان سنگ کلیه

■ چشمه برم:

جوشش چشمه های مصفای برم در مرکز شهر لر دگان گردشگاهی با همین نام را به وجود آورده است. این چشمه علاوه بر تامین آب کشاورزی یکی از سرشاخه های کارون به حساب می آید و چشم انداز زیبایی را برای شهر لر دگان به وجود آورده است.

■ چشمه مولا و سرداب: چشمه مولا و

چشمه سرداب با فاصله نسبتاً نزدیک به هم، به ترتیب در مجاورت روستای آلیکوه و رستم آباد از توابع شهرستان اردل، از چشم اندازها و مناظر بسیار زیبایی برخوردارند.

چشمه سیاسرد

■ چشمه سیاسرد در ۵

کیلومتری شهر بروجن قرار
گرفته است. هوای خنک و
مطبوع و درختان زیبا و
کهنسال اطراف این چشمه
مکانی بسیار زیبا برای تفریح و
استراحت ساکنین شهر بروجن
و سایر گردشگران به وجود
آورده است.

تالاب ها

■ تالاب سولقان:

این تالاب زیبا و باشکوه در ۷۰ کیلومتری شهر کرد در مسیر شهر کرد به ایذه قرار گرفته و دارای اکوسیستمهای زیبایی است حضور عشایر و مهاجرت و زیست پرندگان مهاجر و رویش گلهای رنگارنگ در برخی فصول سال زیبایی این مکان را چند برابر کرده .

■ تالاب چغاخور:

تالاب چغاخور با مساحتی بیش از ۲۳۰۰ هکتار در دامنه ارتفاعات بر آفتاب و کلار همچون نگینی می درخشد و هر ساله پذیرای انواع پرندگان مهاجر و بومی شامل انواع مرغابی، حواصیل، لک لک سفید، خروس کولی و آبزیانی چون ماهی کپور و نوعی از ماهیان گورخری است .

تالاب گندمان:

■ تالاب گندمان به عنوان یکی از آبگیرهای حوزه آبریز آق بلاغ با فاصله‌ای نه‌چندان دور از تالاب چغاخور قرار گرفته است. پوشش دائمی آب این تالاب در حدود ۷۰۰ هکتار است. اطراف آن پوشیده از مرغزاری زیباست که معمولاً به عنوان مرتع غنی برای چرا احشام استفاده می‌شود. چشمه‌های اطراف تالاب آب تالاب را تامین می‌کنند. از انواع پرندگان دائمی و مهاجری که در تالاب شناسایی شده‌اند میتوان به انواع مرغابی‌ها، کوکر و آتقوت اشاره کرد.

■ از امکانات ویژه تفریحی و ورزشی اطراف تالاب، پرورش و نگهداری اسب و همچنین سوارکاری در مرغزار پیرامون تالاب است.

غار سراب

■ غار سراب در ۵۶ کیلومتری جنوب غربی شهر کرد و در مجاورت روستای امیدآباد قرار گرفته است.

■ این غار شگفت‌انگیز دو دهانه دارد و به دلیل وجود موانع طبیعی بیش از ۶۰۰ متر از آن قابل دسترسی نیست از یکی از دهانه‌های غار، آبی خروشان و خنک بیرون می‌آید ارتفاع سقف غار در بعضی از نقاط به ۱۵ متر می‌رسد در دالان طویل غار قندیل‌های آهکی زیبا به وفور وجود دارد و فرآیند تشکیل این قندیل‌ها ادامه دارد.

غار یخی چما

- در فاصله ۲۵ کیلومتری "چلگرد" در نزدیکی روستای شیخ علیخان" یکی از نادرترین و اعجاب انگیزترین غارهای منطقه به نام "غار یخی چما" با قندیل‌های فراوان یخی واقع شده است.
- از زیر یخ‌های این غار چشمه‌ای با آب سرد در جریان است که در نهایت به سد کوه‌رنگ می‌ریزد.
- قرار گرفتن در دره‌های عمیق و انباشت حجم برف‌های چندین ساله در این مکان سبب شده قندیل‌های یخ و توده‌های عظیم برف به صورت دائمی و در تمام فصول سال باقی بمانند.

مناطق حفاظت شده

■ سبز کوه:

این منطقه ی زیبا با وسعتی در حدود ۶۲۰۰۰ هکتار در سه شهرستان بروجن، لردگان و عمدتا اردل واقع است. و دارای اکوسیستم های ویژه و چشم اندازهای طبیعی و مرتعی و جنگلی و کوهستانی می باشد آبشارهای پر آب چون تنگ زندان زیبایی منطقه را دو چندان کرده است

■ تنگ صیاد:

این منطقه ۲۱۶۰۰ هکتار مساحت دارد و پارک ملی تنگ صیاد را در دل خود جای داده است. بعلت داشتن تپه ماهورهای وسیع زیستگاه مناسبی جهت گونه قوچ و میش است کوهستانهای جنوب منطقه زیستگاه پلنگ و بز می باشد از دیگر جانوران منطقه می توان گرگ- روباه- شغال- کفتار- کبک و عقاب را نام برد.

زهرا غیرت دوست

۸۵۱۶۰۶۳